

Raadscommissie Bestuur en Middelen	
Portefeuillehouder: Voorzitter begeleidingscommissie onderzoek Port of Den Helder	Van team: Griffie Adviseur: Rob de Jonge E-mail: r.de.jonge@denhelder.nl
Classificatie: Openbaar	Kenmerk: 2022-004986 Begrotingswijziging: Nee

Onderwerp: Voorstel met betrekking tot het rapport 'Den Helder in de lichtenlijn' van Panteia naar aanleiding van het onderzoek naar de N.V. Port of Den Helder.

Publiekssamenvatting:

In juli 2021 heeft de gemeenteraad een begeleidingscommissie onderzoek N.V. Port of Den Helder ingesteld met als opdracht een onderzoek te begeleiden naar de visie, structuur, personeel, financiën en marketingstrategie van de vennootschap. De begeleidingscommissie heeft de onderzoeksvragen nader uitgewerkt in een offerteaanvraag en de onderzoeksopdracht in september 2021 vergund aan onderzoeksbureau Panteia. Het onderzoeksbureau is gevraagd bij alle vijf de thema's terug te kijken naar de periode van voor de verzelfstandiging, naar de huidige situatie en de toekomstverwachtingen. Panteia heeft uitgebreid dossieronderzoek gedaan en heeft meerdere interviews gehouden met belanghebbenden en belangrijke stakeholders in en om de haven. Ook hebben zij een open loket geboden voor personen die een bijdrage wilden leveren aan het onderzoek. In december 2021 heeft Panteia een First Impression Report uitgebracht en op 18 januari 2022 de eindrapportage met conclusies en aanbevelingen. Vervolgens is het eindrapport voor hoor en wederhoor voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders en de N.V. Port of Den Helder. De begeleidingscommissie stelt thans de raad voor de conclusies uit de eindrapportage te onderschrijven en de aanbevelingen over te nemen.

Geadviseerd besluit

1. de conclusies uit het rapport, getiteld 'Den Helder in de lichtenlijn, Port of Den Helder: Onderzoek naar Visie, Structuur, Personeel, Financiën en Marketing' van 18 januari 2022 te onderschrijven; 2. het college van burgemeester en wethouders op te dragen:

I. in 2022:

- a. de raad een plan van aanpak aan te bieden voor het creëren van ontwikkelruimte door de voorziene verplaatsing van de Moormanbrug;
- b. met de N.V. Port of Den Helder uiterlijk in het derde kwartaal een Service Level Agreement (SLA) aan te gaan voor het onderhoud van de natte infrastructuur;
- c. de raad een voorstel voor te leggen om mogelijkheden te bezien de uitgifte van gronden op Kooypunt, Kooyhaven en andere gronden, die niet van strategisch belang zijn voor de N.V. Port of Den Helder, onder te brengen bij een ontwikkelmaatschappij;
- d. met de provincie Noord-Holland de mogelijkheden te bezien het aandeelhouderschap van N.V. Port of Den Helder uit te breiden en de raad over de resultaten hiervan op de hoogte te brengen.

II. vóór 1 april 2023:

- a. de raad een visiedocument Port of Den Helder 2040 ter vaststelling aan te bieden;
- b. de raad een geactualiseerd bedrijfsplan N.V. Port of Den Helder voor de periode 2023-2026 met een doorkijk naar 2030, inclusief een meerjarenonderhoudsplan, aan te bieden;

3. in de komende bestuursperiode twee maal per jaar een afzonderlijke bijeenkomst te houden met de leden van de raad, de aandeelhouders, de directie en de Raad van commissarissen van de N.V. Port of Den Helder waarin vooraf in samenspraak vastgestelde onderwerpen worden besproken en verwachtingen worden afgestemd.

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

Op 25 mei 2021 heeft de raad unaniem een motie aanvaard waarmee het college van burgemeester en wethouders wordt verzocht:

1. een onderzoek gericht op visie, structuur, personeel, financiële prognose en marketingstrategie, ten aanzien van de N.V. Port of Den Helder uit te laten voeren;
2. de uitkomst van dit onderzoek uiterlijk 1 november 2021 met de raad te delen;
3. kansen en potenties te herijken op basis van informatie uit het verleden.

Het college van burgemeester en wethouders heeft naar aanleiding hiervan op 15 juli 2021 een raadsinformatiebrief uitgebracht waarin onder meer is verwezen naar de observaties van de nieuwe Raad van Commissarissen van de N.V. Port of Den Helder. De inhoud van deze raadsinformatiebrief was voor de raadsfracties reden een verzoek in te dienen voor een extra raadsvergadering. In een extra raadsvergadering op 21 juli 2021 heeft de raad besloten het verzoek aan het college van burgemeester en wethouders in te trekken en zelf het initiatief te nemen. Op 28 juli 2021 heeft de raad vervolgens de Tijdelijke verordening begeleidingscommissie onderzoek N.V. Port of Den Helder 2021 vastgesteld en een begeleidingscommissie ingesteld, bestaande uit de raadsleden Assorgia, Blank, Krul, Van Esdonk en Van den Born, met ondersteuning van de griffie. De begeleidingscommissie is de opdracht meegegeven de onderzoeksopdracht nader uit te werken op basis van de genoemde thema's visie, structuur, personeel, financiën en marketingstrategie. De begeleidingscommissie heeft de heer P. Blank als voorzitter en de heer L.G.J.M. van Esdonk als vicevoorzitter aangewezen.

De onderzoeksvragen zijn door de begeleidingscommissie uitgewerkt in een offerteaanvraag. Het onderzoek naar N.V. Port of Den Helder diende zich te richten op een vijftal thema's: visie, structuur, personeel, financiën en marketingstrategie. Gevraagd is per thema te rapporteren over een terugblik, een stand van zaken en een vooruitblik. Met de eindrapportage is beoogd een reëel perspectief te geven, gebaseerd op feitelijke omstandigheden, met daaraan gekoppeld een reëel financieel meerjarenperspectief. Voor het beoordelen van de bevindingen diende naast de themarapportage tevens een analyse op hoofdlijnen opgesteld te worden op het gebied van de continuïteit, productiviteit, kwaliteit en stabiliteit van de onderneming.

De begeleidingscommissie heeft meerdere onderzoeksbureaus benaderd. Een belangrijk criterium hierbij was dat het onderzoeksbureau niet eerder betrokken is geweest bij (onderdelen van) de N.V. Port of Den Helder, hetzij in opdracht van de vennootschap, hetzij in opdracht van de gemeente. In september 2021 is de opdracht verstrekt aan onderzoeksbureau Panteia.

In de periode september 2021 tot en met januari 2022 heeft Panteia het onderzoek uitgevoerd. Op basis van ontwikkelingen in de markt in de afgelopen decennia en de verwachte ontwikkelingen voor de komende jaren is eerst een onafhankelijke visie opgesteld. Vervolgens zijn de onderdelen structuur, personeel, financiën en marketingstrategie nader beschouwd en afgezet tegen de marktontwikkelingen.

Op 23 december 2021 heeft de begeleidingscommissie een First Impression Report naar buiten gebracht. In dit report is een samenvatting van de voorlopige bevindingen op hoofdlijnen weergegeven. In januari 2022 is vervolgens de eindrapportage van onderzoek met conclusies en aanbevelingen aangeboden. Deze rapportage is vervolgens voor hoor en wederhoor voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders en de N.V. Port of Den Helder. De ontvangen reacties treft u als bijlagen bij dit raadsvoorstel aan.

Overeenkomstig artikel 2 van de Tijdelijke verordening begeleidingscommissie onderzoek N.V. Port of Den Helder, biedt de begeleidingscommissie thans de eindrapportage voorzien van conclusies en aanbevelingen aan de raad aan.

Doelen en resultaten

Met het voorgestelde besluit wordt beoogd een middellange en lange termijnvisie te ontwikkelen voor het beheren en ontwikkelen van het havengebied, gebaseerd op de voorziene marktontwikkelingen en de continuïteit van de havenexploitatie voor langere tijd te waarborgen tegen aanvaardbare kosten.

Kaders en omstandigheden

Op 28 juli 2021 heeft de raad de Tijdelijke verordening begeleidingscommissie onderzoek N.V. Port of Den Helder vastgesteld. In deze verordening zijn bepalingen over de taken, de samenstelling en de werkwijze van de begeleidingscommissie opgenomen. In de op 21 juli 2021 aangenomen motie is aangegeven dat het eindrapport, inclusief conclusies en aanbevelingen, nog in de deze bestuursperiode dient te worden behandeld. In dit kader kan nog worden opgemerkt dat Panteia gemachtigd is zelfstandig informatie op te vragen en personen te interviewen. De begeleidingscommissie heeft zelf geen inzage gehad in de opgevraagde informatie of geïnterviewde personen.

Argumenten en alternatieven

In hoofdstuk 1.1 van de eindrapportage zijn de conclusies en in hoofdstuk 1.2 de aanbevelingen opgenomen. Deze zijn gerangschikt naar de invalshoeken continuïteit, productiviteit, kwaliteit en stabiliteit van de onderneming. Op basis hiervan stellen wij voor het college van burgemeester en wethouders op te dragen:

1. een plan van aanpak op te stellen voor het creëren van extra kaderuimte door het voorziene verplaatsen van de Moormanbrug;
2. met de N.V. Port of Den Helder in het derde kwartaal van 2022 een Service Level Agreement (SLA) aan te gaan voor het onderhoud van de natte infrastructuur;
3. de uitgifte van gronden op Kooypunt, Kooyhaven en andere gronden, die niet van strategisch belang zijn voor de N.V. Port of Den Helder, onder te brengen bij een ontwikkelmaatschappij; 4. de mogelijkheden te bezien het aandeelhouderschap van N.V. Port of Den Helder uit te breiden.

Daarnaast wordt uw raad voorgesteld het college van burgemeester en wethouder op te dragen in 2023 een visiedocument Port of Den Helder 2040 en een geactualiseerd bedrijfsplan voor de N.V. Port of Den Helder 2023-2026, inclusief een meerjarenonderhoudsplan, met een doorkijk naar 2030 aan de raad aan te bieden.

Verder stellen wij uw raad voor in de komende bestuursperiode twee maal per jaar een afzonderlijke bijeenkomst te houden met leden van de raad, de aandeelhouders, de directie en de Raad van commissarissen van de N.V. Port of Den Helder waarin vooraf in samenspraak vastgestelde onderwerpen worden besproken en verwachtingen worden afgestemd.

De begeleidingscommissie is van mening dat met het voorgestelde besluit de aanbevelingen voldoende zijn geadresseerd en voorzien zijn van een redelijke uitvoeringstermijn.

De concept-eindrapportage is op 18 januari 2022 voor een reactie toegestuurd naar het college van burgemeester en wethouders van Den Helder en de N.V. Port of Den Helder. Daarnaast is de rapportage ter kennisname van de raadsleden gebracht. De ontvangen reacties zijn als bijlage bij dit raadsvoorstel opgenomen.

Op deze plaats spreken wij onze waardering en dank uit naar het college van burgemeester en wethouders, de N.V. Port of Den Helder en de ambtelijke organisatie voor de medewerking die aan het onderzoek is verleend en de ingediende reacties op het concepteindrapport zodat het definitieve eindrapport nog in deze bestuursperiode kan worden behandeld in de raad.

Reactie (samengevat) Raad van Commissarissen en directie N.V. Port of Den Helder

De Raad van Commissarissen en de directie heeft een zorg uitgesproken over de suggestie Kooypunt en Kooyhaven uit het havenbedrijf te halen. Het college van burgemeester en wethouders is er voorstander van eerst de voor- en nadelen van het inschakelen van een ontwikkelmaatschappij in beeld te brengen alvorens hierin een voorkeur uit te spreken. De begeleidingscommissie is het met Panteia eens dat het belangrijk is dat het havenbedrijf meer focus gaat leggen op de ontwikkelingen die van strategisch belang zijn voor het havenbedrijf.

Reactie (samengevat) college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders geeft aan dat meer tijd nodig is voor het plan van aanpak voor het creëren van extra kaderuimte en het opstellen van een geactualiseerd bedrijfsplan 2023-2026 met een doorkijk naar 2030. Wat ons betreft dienen deze onderdelen hoge prioriteit te krijgen en is verder uitstel niet wenselijk. De eventuele financiële consequenties kunnen worden betrokken bij de Kadernota 2024-2027.

Daarnaast geeft het college van burgemeester en wethouders aan dat een goede samenwerking en overleg noodzakelijk is om de aanbevelingen in goede banen te leiden. De begeleidingscommissie onderschrijft dit.

Naar aanleiding van de ingediende reacties heeft Panteia het eindrapport op onderdelen aangescherpt en verduidelijkt. In bijgevoegde memo gericht aan de begeleidingscommissie van 14 februari 2022 wordt hierop ingegaan.

Alternatieven.

Het is mogelijk dat de ingediende reacties van het college van burgemeester en wethouder of de N.V. Port of Den Helder u aanleiding geven het voorliggende ontwerpbesluit te amenderen.

Bestuurlijke vernieuwing

Het is de eerste keer dat de raad het initiatief heeft genomen een begeleidingscommissie bestaande uit raadsleden in te stellen voor het begeleiden van een concreet onderzoek. De ervaringen van de begeleidingscommissie met dit onderzoek zijn overwegend positief. Het is aan de raad te overwegen voorzieningen te treffen voor het houden van dergelijke onderzoeken in de toekomst.

Het maatschappelijk draagvlak voor de aanbevelingen is niet onderzocht. Panteia heeft meerdere stakeholders in en om de haven geraadpleegd en heeft ook een open loket geboden voor personen die een bijdrage wilden leveren aan het onderzoek.

Het ontwerpbesluit is in beginsel referendabel. De aard van het besluit biedt echter onvoldoende basis voor een goede referendumvraag. Daarnaast heeft de raad de wens uitgesproken het onderzoeksrapport nog in deze bestuursperiode te behandelen.

Duurzaamheid

De rapportage en de daarop gebaseerde aanbevelingen kunnen worden gezien als een belangrijke opmaat naar een duurzame ontwikkeling van het havengebied en continuïteit van de havenexploitatie tegen aanvaardbare kosten. De energietransitie en de ontwikkelmogelijkheden van het havengebied daarbij spelen hierbij een belangrijke rol.

Financiële consequenties

Uit het onderschrijven van de conclusies van het rapport en het overnemen van de aanbevelingen vloeien op zich geen directe financiële consequenties voort. In de rapportage wordt wel aangegeven dat de gemeente er rekening mee dient te houden dat de vennootschap tot 2030 naar verwachting nog in de rode cijfers blijft. Daarnaast ligt het in de lijn der verwachting dat de nadere uitwerking van de aanbevelingen financiële consequenties zullen hebben. Zodra meer zicht is op het extra beslag op de algemene middelen, dient hiermee bij de Kadernota en/of programmabegroting als autonome ontwikkeling rekening te worden gehouden.

Uitvoering en planning

De actiepunten genoemd in het tweede beslispunt dienen in de periode maart 2022 - maart 2023 te worden uitgevoerd. Over de wijze waarop de raad betrokken wenst te worden bij de ontwikkeling van de (deel)producten dienen nadere afspraken te worden gemaakt tussen de nieuwe raad en het college van burgemeester en wethouders. Deze nadere afspraken kunnen vervolgens worden verwerkt in de bestuurlijke termijncalender. Voor wat het gestelde in beslispunt drie van het ontwerpbesluit betreft zal de griffier het initiatief nemen.

Overeenkomstig artikel 6 van de Tijdelijke verordening begeleidingscommissie onderzoek N.V. Port of Den Helder wordt de begeleidingscommissie geacht te zijn ontbonden met ingang van de dag volgende op die waarin de gemeenteraad het onderzoeksrapport heeft behandeld.

Communicatie

De begeleidingscommissie heeft gedurende het onderzoek vijf informatiebrieven gestuurd naar de leden van de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de directeur en voorzitter van de Raad van Commissarissen van de N.V. Port of Den Helder. Ook heeft de begeleidingscommissie vijf persberichten verstuurd. Verder heeft de begeleidingscommissie in december 2021 een First Impression Report naar buiten gebracht. In dit report is een samenvatting van de voorlopige bevindingen op hoofdlijnen weergegeven.

De begeleidingscommissie onderzoek Port of Den Helder,
Namens deze,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. Blank', is written over a faint, circular official stamp or seal.

P. Blank, Voorzitter.

Raadsvergadering d.d.	
Besluit nummer	2022-004986
Onderwerp	Voorstel met betrekking tot het rapport 'Den Helder in de lichtenlijn' van Panteia naar aanleiding van het onderzoek naar de N.V. Port of Den Helder.

De raad van de gemeente Den Helder;

Gelezen het raadsvoorstel van de begeleidingscommissie onderzoek N.V. Port of Den Helder van 10 februari 2022,

besluit:

1. de conclusies uit het rapport, getiteld 'Den Helder in de lichtenlijn, Port of Den Helder: Onderzoek naar Visie, Structuur, Personeel, Financiën en Marketing' van 18 januari 2022 te onderschrijven;
2. het college van burgemeester en wethouders op te dragen:
 - I. in 2022:
 - a. de raad een plan van aanpak aan te bieden voor het creëren van ontwikkelruimte door de voorziene verplaatsing van de Moormanbrug;
 - b. met de N.V. Port of Den Helder uiterlijk in het derde kwartaal een Service Level Agreement (SLA) aan te gaan voor het onderhoud van de natte infrastructuur;
 - c. de raad een voorstel voor te leggen om mogelijkheden te bezien de uitgifte van gronden op Kooypunt, Kooyhaven en andere gronden, die niet van strategisch belang zijn voor de N.V. Port of Den Helder, onder te brengen bij een ontwikkelmaatschappij;
 - d. met de provincie Noord-Holland de mogelijkheden te bezien het aandeelhouderschap van N.V. Port of Den Helder uit te breiden en de raad over de resultaten hiervan op de hoogte te brengen.
 - II. vóór 1 april 2023:
 - a. de raad een visiedocument Port of Den Helder 2040 ter vaststelling aan te bieden;
 - b. de raad een geactualiseerd bedrijfsplan N.V. Port of Den Helder voor de periode 2023-2026 met een doorkijk naar 2030, inclusief een meerjarenonderhoudsplan, aan te bieden;
3. in de komende bestuursperiode twee maal per jaar een afzonderlijke bijeenkomst te houden met de leden van de raad, de aandeelhouders, de directie en de Raad van commissarissen van de N.V. Port of Den Helder waarin vooraf in samenspraak vastgestelde onderwerpen worden besproken en verwachtingen worden afgestemd.

Aldus besloten in de raadsvergadering van